

Handledning till

Hemliga boken för äventyrare – Uppdrag: Anden i flaskan

av författaren Cecilia Rihs och illustratören Jenny Lindqvist

SYFTE

Att tillsammans med barnen samtala kring och reflektera över: sanning, lögner, hemligheter och hjälpande.

FRÅGOR OM SANNING, LÖGNER OCH HEMLIGHETER

1. Linas mamma undrar om Lina har sett en råtta. Lina skakar på huvudet. Ljuger Lina? Varför? Varför inte? Har du ljugit någon gång? Hur kändes det? Finns det lögner som är mer eller mindre dåliga? Finns det lögner som är bra?
2. Axel frågar om Lina har snott mammans parfym. Lina skakar på huvudet. Ljuger Lina nu? Varför? Varför inte? Tycker du att Lina gjorde rätt som tog av parfymen utan att fråga?
3. Anden säger att hon är underjordens snällaste ande. Stämmer det? Varför säger anden något som inte är sant? Har du någon gång ljugit för att få något eller velat ha? Hur kändes det?
4. Lina tänker att någon som är så liten som anden inte kan vara farlig. Hade Lina rätt? Varför litade Lina på anden? Hade du litat på anden? Varför? Varför inte? Vad gör att du litar på någon eller inte gör det? Tror du att du kan se på någon om den går att lita på eller inte?
5. Lina har lovat farmor att inte berätta för någon om Peppar. Varför är Peppar hemlig, tror du? Hur tror du att Linas mamma skulle känna sig om hon fick reda på att Lina och farmor hade hemligheter? Hur skulle du känna dig om någon i din familj hade en hemlighet? Kan det vara viktigt att få ha hemligheter? Finns det hemligheter som är okej eller bra att ha? Vilken typ av hemligheter är inte bra att hålla för sig själv?

Övning: Be barnen att ta med sig gamla skokartonger eller liknande till skolan. Gör hemliga lådor genom att måla, klistra, rita och skriva på lådorna. Prata gemensamt om vilken typ av hemligheter som är okej att ha i en sådan låda. Varför en kan ha behov av att ha en hemlighet. Vilka hemligheter som en gärna delar med någon, som en vän eller ett syskon. Och vilka hemligheter som gör att en mår dåligt, och som en hellre ska dela med någon som en litar på som kan hjälpa en. Fundera gemensamt över vem barnen skulle kunna vända sig till med en jobbig hemlighet. (Ha en förberedelse för om något barn vill dela en jobbig hemlighet med dig, och vet på förhand vad du ska göra då. Förbered också personer som kan ges som förslag, som skolans sjuksköterska eller kurator.) Lådorna kan barnen ta med sig hem och gömma sina "bra" hemligheter i.

FRÅGOR OM HJÄLPANDE

1. Lina hjälper sin farmor som ligger på sjukhus i Ryssland. Har du hjälp någon som varit sjuk? Med vad? Brukar din familj hjälpa dig när du är sjuk? Med vad? Hur känns det att få hjälp? Hur känns det att ge hjälp?
2. Lina och Peppar hjälper farmor att bli klar med sin äventyrsbok, fastän äventyren är både läskiga och farliga. Har du hjälpt någon med något fast du egentligen inte vågat? Hur kändes det i dig innan? Hur kändes det i dig efteråt? Finns det saker som en känner att en måste göra även fast en egentligen inte vågar?
3. Lina och Peppar får hjälp av en skalbagge. Varför tror du att skalbaggen hjälper dem? Varför hjälper en personer som en inte känner? Har du hjälp någon du inte känner? Finns det någon du inte känner som du skulle vilja hjälpa?
4. Lina och Peppar hjälper varandra att klara äventyret. Tror du att de hade klarat det utan varandra? Varför? Varför inte? Har du hjälpt någon att klara något? Hur kändes det? Varför tror du att det känns bättre att inte vara ensam när en gör något som är läskigt?
5. Lina och Peppar hjälper varandra. När hjälper Peppar Lina? När hjälper Lina Peppar? Finns det något som du inte klarar utan att be någon annan om hjälp? Är du bra på att be om hjälp? Vad är svårt med att be om hjälp?

OM ONDSKA

Normer och förväntningar skapar idéer hos både barn och vuxna kring vem som är ond och god. Ser du en film är det ofta redan från början tydligt vem den onda karaktären är. Sällan visar sig den vita, unga, "naturligt vackra" kvinnan vara hjärnan bakom ondskefulla planer (även om det såklart finns undantag). Oftare är det män än kvinnor, oftare är det fula än vackra och oftare är det mörkare än ljusare som är elaka i sådant som böcker och filmer. Sådana här upprepade bilder skapar fördomar samt en föreställning om att vi kan veta vem som är ond eller god. I den här boken är den elaka anden en liten gumma som Lina först inte tror kan vara farlig. Att en tant kan vara elak bryter med våra invanda föreställningar kring egenskaper utefter kön och ålder, och ger barn möjligheter att ifrågasätta och diskutera hur en vet om en kan lita på någon och vem som kan vara elak.

OM ETNICITET

Igenkänning är en viktig aspekt av både läsning och läslust. Att få spegling blir ett sätt att bygga en positiv självbild och att känna sig inkluderad i samhället. Igenkänning kan ske på olika vis. Vi kan dels hitta gemensamma nämnare med människor som på många sätt är och lever annorlunda än vi själva. Men vi kan också bli bekräftade genom att känna igen yttre aspekter som uppväxtmiljö, familj eller etnicitet. Båda aspekterna är viktiga. Tyvärr saknas det böcker om barn i annan uppväxtmiljö än den vita, heterosexuella medelklassfamiljens. Genom att på ett självklart sätt gestalta och inkludera barn och vuxna med olika etnisk bakgrund i böcker vidgar vi normen för vilka som är likvärdiga i samhället. I den här boken visas det etniska dragen främst på framsidan genom att Lina har mörk hy, men trots att det är en liten detalj så spelar det stor roll när böcker annars för den här åldern saknar just detta.

Epost: info@olika.nu, tel: 073-338 24 27

böcker ut & in – ut med stereotyper – in med möjligheter!

www.olika.nu

OLIKA

UTBILDNING